

RHIF YMCHWIL GYMDEITHASOL: 18/2020

DYDDIAD CYHOEDDI: 24/03/2020

Arolwg Dinasyddion Tasglu'r Cymoedd: Crynodeb Gweithredol

Crynodeb gweithredol

1. Cyflwyniad

1.1 Mae'r adroddiad cryno hwn yn cyflwyno canfyddiadau arolwg a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cymru ac a gynhaliwyd gyda'r rhai sy'n byw yn ardal Tasglu'r Cymoedd (TC)¹.

1.2 Darparwyd y ffrâm samplu a ddefnyddiwyd ar gyfer yr arolwg hwn gan Arolwg Cenedlaethol Cymru (2017-2018)². Darparodd Llywodraeth Cymru fanylion defnyddiadwy 1,301 o drigolion ardal Tasglu'r Cymoedd a oedd wedi cytuno ei bod yn iawn ail-gysylltu â hwy at ddibenion ymchwil.

1.3 Cynhaliwyd cyfweiliadau dros y ffôn rhwng 26 Mawrth a 10 Mai 2019. Cynigiwyd y cyfle i'r holl ymatebwyr gymryd rhan yn yr arolwg naill ai yn Saesneg neu yn Gymraeg. Cwblhawyd cyfanswm o 609 o gyfweiliadau ac roedd hyn yn cynrychioli cyfradd ymateb o 47%.

¹ Diffinnir yr ardal ar dudalen 5 o [Ein Cymoedd, Ein Dyfodol: Cyflwyniad](#)

² [Arolwg Cenedlaethol Cymru](#)

1.4 Cafodd y sampl derfynol o gyfweiliadau ei phwysoli yn ôl ffactorau demograffig allweddol fel ei bod yn cynrychioli'r rhai sy'n byw yn ardal Tasglu'r Cymoedd. Y ffactorau hyn oedd:

- Rhywedd;
- Oedran;
- Statws economaidd;
- Deiliadaeth; a hefyd
- Cwintel ym Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (MALIC)³

1.5 Roedd yr holiadur ar gyfer yr arolwg wedi'i strwythuro yn ôl tair prif thema Cynllun Cyflawni'r Tasglu⁴: Swyddi o ansawdd da a'r sgiliau i'w cyflawni, gwell gwasanaethau cyhoeddus a fy nghymuned leol.

1.6 I osgoi dyblygu gwybodaeth a oedd eisoes ar gael, cyn cynnal yr arolwg fe gwblhawyd ymchwil ddesg a ganfu rai ffynonellau gwybodaeth a allai gyfrannu at y dystiolaeth ar y tair prif thema. Yn bennaf, roedd hyn yn cynnwys adolygu canfyddiadau o Arolwg Cenedlaethol Cymru (2017-2018 a 2016-2017) ar gyfer ardal Tasglu'r Cymoedd ond roedd hefyd yn cynnwys ffynonellau eraill megis y Cyfrifiad, yr Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth / Arolwg o'r Llafurlu, Cofnod Dysgu Gydol Oes Cymru, arolwg blynyddol y Swyddfa Ystadegau Gwladol o oriau ac enillion (ABOE), a Working Futures 2014-2024.

Prif ganfyddiadau

2. Swyddi o ansawdd da a'r sgiliau i'w cyflawni

2.1 Roedd y mwyafrif llethol o weithwyr yn cytuno (93%) eu bod yn cael eu trin â pharch yn y gweithle ac roedd hyn yn weddol gyson ar draws gwahanol grwpiau

³ MALIC yw mesur swyddogol Llywodraeth Cymru o amddifadedd perthynol ar gyfer ardaloedd bach yng Nghymru. Mae'n gosod yr holl Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is mewn trefn restrol o 1 (mwyaf amddifadus) i 1909 (lleiaf amddifadus). Mae rhannu'r canlyniadau hyn yn gwintellau'n gwahanu'r Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is hyn yn bum grŵp o faint cyfartal (niferoedd yr ACEHI) yn seiliedig ar eu safle yn fersiwn 2014 o'r Mynegai.

⁴ Llywodraeth Cymru 2019. [Ein Cymoedd: Ein Dyfodol.](#)

oedran, rhywedd, pa un a oedd gwaith yn y sectorau cyhoeddus neu breifat neu'n llawn-amser neu'n rhan-amser.

2.2 Fodd bynnag roedd agweddau eraill ar yr amgylchedd gwaith nad oedd barn pobl mor gadarnhaol amdanynt. Roedd bron i hanner (46%) y gweithwyr o'r farn eu bod yn gweithio dan gryn dipyn o densiwn ac roedd hyn yn fwy amlwg ymhlith y rhai dros 45 oed.

2.3 Ar ben hynny, roedd traean (32%) yn cytuno y byddai eu cyflogwr yn gallu newid eu horiau ar fyr rybudd ac roedd 14% yn cytuno bod newidiadau yn nifer yr oriau yr wyf yn eu gweithio o un wythnos i'r llall yn achosi anawsterau i mi.

2.4 O ran hyblygrwydd trefniadau gweithio, dywedodd tri chwarter (76%) y gweithwyr na fyddai'n rhy anodd cael awr neu ddwy o'r gwaith yn ystod oriau gwaith i ofalu am fater personol neu deuluol. Fodd bynnag, mae gan lawer llai o weithwyr reolaeth fwy helaeth dros eu horiau gwaith gyda lleiafrif (tua dwy ran o bump) yn cytuno â'r gosodiad *'Rwy'n gallu penderfynu'r amser yr wyf yn dechrau ac yn gorffen gwaith'*. Roedd hyn yn gyson yn ôl oedran a rhywedd y gweithiwr a hefyd yn ôl pa un a oeddent yn gweithio yn y sector cyhoeddus neu breifat.

2.5 Cymysg oedd canfyddiadau am lais a chynrychiolaeth cyflogeion yn y gweithle. Ac eithrio'r rhai sy'n hunangyflogedig, roedd 43% o weithwyr yn meddwl y byddai ganddynt hwy'n bersonol ryw faint o lais pe bai penderfyniad yn cael ei wneud yn eu gweithle a fyddai'n newid y ffordd yr oeddent yn gwneud eu swydd. Nid oedd cyfanswm o 35% yn meddwl y byddai llais ganddynt gyda'r gweddill yn dweud ei bod yn dibynnu (21%) neu nad oeddent yn gwybod (1%). Er nad oedd hyn yn amrywio yn ôl oedran a rhywedd y gweithiwr, roedd y rhai a oedd yn gweithio'n llawn-amser yn fwy tebygol o gredu y byddai ganddynt beth dylanwad na'r rhai a oedd yn gweithio'n rhan amser.

2.6 Mae tuag 1 ym mhob 4 gweithiwr (23%) yn ofni colli eu swydd a dod yn ddi-waith yn y 12 mis nesaf.

2.7 Roedd tuag 8 ym mhob 10 gweithiwr wedi cael rhyw fath o hyfforddiant yn y 12 mis diwethaf ac nid oedd hyn yn amrywio yn ôl oedran, rhywedd na pha un a oedd rhywun yn gweithio yn y sector cyhoeddus neu breifat.

2.8 Roedd bron pawb (95%) a oedd wedi cael hyfforddiant yn y 12 mis diwethaf yn teimlo bod yr hyn a gawsant yn ddigonol i aros gyfuwch â'r sgiliau sy'n ofynnol i gyflawni eu swydd.

2.9 Dywedodd ychydig dros draean o'r gweithwyr presennol (36%) fod eu cyflogwr yn cynnig y cyfle i ddysgu Cymraeg ac roedd hyn yn fwy amlwg o lawer ar gyfer y rhai a oedd yn gweithio yn y sector cyhoeddus (58%) na'r rhai a oedd yn gweithio yn y sector preifat (10%).

2.10 Mae tua 7 ym mhob 10 gweithiwr yn byw ac yn gweithio yn ardal Tasglu'r Cymoedd. Mae hyn yn gadael 3 ym mhob 10 (31%) gweithiwr sy'n teithio allan o ardal Tasglu'r Cymoedd i gyrraedd eu prif weithle, a Chaerdydd yw'r cyrchfan mwyaf poblogaidd.

2.11 Mae bodlonrwydd ar amser a chost siwrneiau'n gysylltiedig â pha mor bell y mae angen i weithwyr deithio i'w gweithle. Mae tua thraean o'r gweithwyr ar y pen eithaf o ran y pellter y maent yn barod i'w deithio i'r gwaith a'r costau y maent yn barod i'w talu.

2.12 Roedd y rhai a oedd yn gweithio ar y pryd ychydig yn fwy tebygol o fod yn anfodlon nag yn fodlon ar nifer ac ansawdd y cyfleoedd cyflogaeth a oedd ar gael iddynt. Ar gyfer y rhai nad oeddent yn gweithio (ond a hoffai gael swydd yn y dyfodol) roedd y farn ynglŷn â hyn yn fwy pendant – roedd tua hanner y grŵp hwn yn anfodlon ar nifer ac ansawdd cyfleoedd cyflogaeth o'i gymharu â llai nag un rhan o bump a oedd yn fodlon ar hyn.

2.13 Er bod y rhai y mae arnynt eisiau cyflogaeth i'w gweld yn barod i dreulio amser yn teithio i ddod o hyd i waith, ceir tystiolaeth hefyd y gall fod anawsterau ymarferol o ran sicrhau cludiant priodol a chanfyddiad y gall cyfleoedd cyflogaeth fod yn gyfyngedig hyd yn oed os ydynt yn teithio. Roedd y materion hyn o ran

cludiant a theithio ynghyd ag argaeledd cyfleoedd addas yn cael eu hystyried yn rhwystrau mwy i gyflogaeth na chael mynediad at gymorth neu hyfforddiant i ddarparu'r sgiliau angenrheidiol.

2.14 Pan ofynnwyd yn uniongyrchol a ydynt yn meddwl y byddant yn dod o hyd i gyflogaeth sy'n cyfateb i'w profiad, sgiliau neu alluoedd, roedd y farn ymhlith y rhai a oedd yn chwilio am waith yn gymysg – mae ychydig dros hanner yn meddwl bod hynny'n debygol iawn neu'n weddol debygol (52%) ond mae cyfran debyg yn meddwl bod hynny'n annhebygol neu'n ansicr (48%).

3. Gwell gwasanaethau cyhoeddus

3.1 Roedd tua thri chwarter yr holl ymatebwyr i'r arolwg o'r farn eu bod yn gallu dod o hyd i wybodaeth am wasanaethau'r awdurdod lleol a chael mynediad ati. Fodd bynnag, dim ond lleiafrif bach sy'n teimlo'u bod yn gallu dylanwadu ar y broses benderfynu ar gyfer y gwasanaethau hyn.

3.2 O ran y mynediad sydd ganddynt at wasanaethau cyhoeddus, roedd y farn yn amrywio yn ôl y math o wasanaeth. Ar gyfer mynediad at weithgareddau hamdden megis parciau a mannau agored, llyfrgelloedd cyhoeddus a chyfleusterau hamdden a chwaraeon, roedd bodlonrwydd yn uchel (roedd 8 ymhob 10 neu fwy'n *fodlon iawn* neu'n *weddol fodlon*). Mae gallu cael mynediad ffisegol at wasanaethau iechyd megis meddygon teulu ac ysbytai (rhwyddineb teithio) yn denu lefel debyg o fodlonrwydd.

3.3 Fodd bynnag, roedd y farn ynglŷn â chael mynediad at apwyntiadau o fewn ffrâm amser resymol mewn ysbytai ac, yn arbennig, cael mynediad at apwyntiadau cyfleus mewn meddygfeydd teulu yn llai ffafriol. Ar gyfer yr olaf o'r rhain (apwyntiadau meddygon teulu), roedd 50% o'r ymatebwyr yn anfodlon, ychydig mwy nag oedd yn fodlon - 44%.

3.4 Canfuwyd y farn gymysg hon ynglŷn â mynediad ar gyfer gwasanaethau eraill hefyd, er i raddau llai. Roedd mwyafrif (56%) yn fodlon ar allu cael mynediad at wasanaethau gofal cymdeithasol ond mynegodd lleiafrif sylweddol (26%) anfodlonrwydd ar y mynediad hwn. Yn yr un modd, roedd 56% yn fodlon ar allu siarad gyda rhywun am anghenion o ran tai cymdeithasol ond roedd 25% yn anfodlon.

3.5 Roedd y farn ynglŷn â gallu cael mynediad at le mewn ysgol dda i'w plentyn / plant yn fwy cadarnhaol (roedd 8 ymhob 10 yn fodlon).

3.6 Er bod bodlonrwydd ar fynediad at wasanaethau wedi denu barn gymysg o bosibl, roedd bodlonrwydd ar ddefnyddio gwasanaethau cyhoeddus yn fwy cyson ac yn ffafriol ar y cyfan. Roedd bodlonrwydd ar y gwasanaeth a gafwyd mewn tri gwasanaeth iechyd allweddol – meddygon teulu, ysbytai ac ambiwlansys – yn 86%, 87% ac 89% yn y drefn honno.

3.7 Roedd bodlonrwydd ar ysgol plentyn ar lefelau tebyg, ond roedd ymatebwyr i'w gweld yn hapusach gydag ysgolion cynradd – roedd 88% yn fodlon gan gynnwys 61% a oedd yn *fodlon iawn* o'i gymharu â ffigyrau cyfatebol o 82% a 35% ar gyfer ysgolion uwchradd.

3.8 Roedd bodlonrwydd ar ddefnyddio gwasanaethau hamdden megis amgueddfeydd, llyfrgelloedd a mannau hanesyddol hyd yn oed yn uwch na gwasanaethau eraill gyda mwy na 9 ymhob 10 yn fodlon ar eu hymweliad diwethaf.

4. Fy nghymuned leol

4.1 Roedd y mwyafrif (83%) o'r rhai a oedd yn byw yn ardal Tasglu'r Cymoedd yn fodlon ar yr ardal yr oeddent yn byw ynddi gyda'r grŵp hwn wedi'i rannu'n weddol gyfartal rhwng y rhai sy'n *fodlon iawn* (40%) ac yn *weddol fodlon* (43%).

4.2 Er mai dim ond ychydig dros 1 ymhob 10 (11%) a ddywedodd eu bod yn anfodlon ar eu hardal leol, dywedodd nifer fwy, chwarter y trigolion (25%) y

byddent yn symud allan o'u hardal pe bai cyfle. Roedd yr awydd hwn yn fwy amlwg ymhlith trigolion iau (16-44 oed) a'r rhai a oedd yn byw yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig. Ymhlith y rhai a oedd yn dymuno symud *rhagolygon swyddi a chyfleoedd gwell a bod yn well i'w plant* oedd y prif ysgogiadau.

4.3 Ym marn y mwyafrif a oedd yn fodlon ac yn dymuno 'aros yn yr ardal', yr amgylchedd lleol, ysbryd cymunedol / pobl yn yr ardal a'r cysylltiadau cludiant da oedd yr agweddau mwyaf cadarnhaol ar yr ardal.

4.4 Pan ofynnwyd yn benodol am gydlyniant cymunedol, roedd 8 ymhob 10 yn cytuno eu bod *yn perthyn i'w hardal*, ond roedd ychydig yn llai, mwyafrif o hyd serch hynny, yn teimlo bod *pobl yn yr ardal leol yn trin ei gilydd â pharch* (7 ymhob 10) a bod yr ardal *yn rhywle lle mae pobl o wahanol gefndiroedd yn cyd-dynnu'n dda â'i gilydd* (tua dwy ran o dair). Roedd agweddau tuag at gydlyniant cymunedol yn gysylltiedig ag oedran gydag ymatebwyr hŷn yn fwy cadarnhaol ynglŷn â'r sefyllfa yn eu hardal.

4.5 O ran dangosyddion llesiant cenedlaethol megis bodlonrwydd cyffredinol ar fywyd, hapusrwydd ar y cyfan a pha un a ydynt yn teimlo bod pethau a wneir mewn bywyd yn werth chweil, rhoddodd tua thri chwarter y rhai a oedd yn byw yn ardal Tasglu'r Cymoedd sgôr uchel iddynt hwy eu hunain ar y graddfeydd hyn (7 allan o 10 neu uwch).

4.6 Y rhai yn y grŵp canol oed (45-64 oed) sy'n tueddu i fod leiaf cadarnhaol lle mae'r dangosyddion llesiant hyn yn y cwestiwn. Fodd bynnag, nid yw'r patrwm hwn yn benodol i ardal Tasglu'r Cymoedd na Chymru ac fe arsylwir arno mewn nifer o wahanol wledydd⁵. Roedd y rhai ag afiechydon cyfyngol neu anableddau neu'r rhai a oedd o ardaloedd amddifadus hefyd yn llai tebygol o fod yn gadarnhaol ynglŷn â'r dangosyddion llesiant hyn.

⁵ Blanchflower D.G., Oswald A.J. (2019) [Do Humans Suffer a Psychological Low in Midlife? Two Approaches \(With and Without Controls\) in Seven Data Sets](#). In: Rojas M. (eds) The Economics of Happiness

4.7 Mae dangosyddion llesiant cenedlaethol sy'n ymwneud ag iechyd yn canolbwyntio ar nifer o ymddygiadau iach o ran ffordd unigolion o fyw (peidio ag ysmegu, pwysau iach, bwyta 5 ffrwyth neu lysieuyn y dydd, peidio ag yfed mwy nag a nodir yn y canllawiau, bod yn gorfforol egniol). Yn ardal Tasglu'r Cymoedd, mae unigolion yn fwyaf tebygol o nodi bod 2 neu 3 o'r ymddygiadau iach hyn (63%) o ran eu ffordd o fyw yn berthnasol iddynt hwy. Dywedodd tuag 1 ymhob 6 (17%) fod 4 neu 5 o'r ymddygiadau hyn yn berthnasol iddynt hwy ac ar ben arall y raddfa dywedodd tuag 1 ymhob 10 (11%) mai dim ond 0 neu 1 o'r ymddygiadau hyn sy'n berthnasol.

4.8 Fel gyda dangosyddion llesiant eraill, y rhai 45-64 oed oedd leiaf tebygol o nodi ymddygiad cadarnhaol – dim ond 10% ddywedodd fod 4 neu 5 ymddygiad yn berthnasol iddynt hwy. Roedd gwahaniaeth ar y mesur hwn yn ôl cwintel ym MALIC hefyd – roedd y rhai a oedd yn byw yn yr ardaloedd mwyaf amddifadus yn llawer llai tebygol o nodi bod 4 neu 5 o'r ymddygiadau iach o ran ffordd o fyw yn berthnasol iddynt hwy – 10% o'i gymharu â 39% yn yr ardaloedd lleiaf difreintiedig.

5. Casgliadau

5.1 Yn galonogol, mae'r mwyafrif llethol o weithwyr yn ardal Tasglu'r Cymoedd o'r farn eu bod yn cael eu trin ag urddas a pharch yn eu gweithle. Fodd bynnag, nid yw hyn yn eu gwneud yn ddiogel rhag teimlo pwysau gyda bron i hanner y gweithwyr yn dweud eu bod yn gweithio dan gryn dipyn o densiwn.

5.2 Mae'r rhan fwyaf o'r farn bod digon o hyblygrwydd yn eu swydd i'w galluogi i gymryd awr neu ddwy o'r gwaith i ymdrin â mater personol, ond mae rheolaeth fwy helaeth ar amseroedd dechrau a gorffen y tu hwnt i'r mwyafrif o weithwyr. Ar ben hynny, mae llai na hanner i'w gweld yn sicr y byddai ganddynt unrhyw lais pe bai penderfyniad yn cael ei wneud i newid y ffordd yr oeddent yn gwneud eu swydd.

5.3 Mae dadansoddiad o wybodaeth am broffil galwedigaethol a'r galw yn y dyfodol yn amlygu rhai materion posibl o ran cynaliadwyedd i'r gweithlu yn ardal

Tasglu'r Cymoedd. Mae disgwyl i rolau gweithgynhyrchu a galwedigaethau ar lefel ganolog ac is ddirywio ac mae'r rhain yn cael eu gorgynhyrchioli yn ardal Tasglu'r Cymoedd ar hyn o bryd. Mae cyfleoedd yn bodoli yn yr Economi Sylfaenol⁶ y disgwylir iddi dyfu a lle mae gan Dasglu'r Cymoedd gynrychiolaeth uwch na'r cyfartaledd mewn rolau o'r fath (addysg, iechyd a gwaith cymdeithasol) yn berthynol i Gymru ar hyn o bryd. O ran canfyddiadau gweithwyr presennol eu hunain o gynaliadwyedd eu rôl, roedd 1 ymhob 4 yn ofni diweithdra yn y 12 mis nesaf.

5.4 Mae 4 ymhob 5 o'r gweithlu wedi cael hyfforddiant yn y 12 mis diwethaf ac mae bron pawb o blith y rhain yn teimlo bod hwn wedi bod yn ddigonol ar gyfer aros gyfuwch â'r sgiliau y mae eu hangen i wneud eu swydd. Ar ben hynny, nid yw'r rhai sy'n chwilio am waith ar hyn o bryd yn nodi mynediad at hyfforddiant fel un o'r prif rwystrau i gyflogaeth. Roedd y rhai a oedd yn chwilio'n fwy tebygol o nodi diffyg cyfleoedd yn gyffredinol ac, er eu bod yn barod i dreulio amser yn teithio, y gallai anawsterau cludiant waethygu hyn.

5.5 O ran bodlonrwydd ar wasanaethau cyhoeddus yn ardal Tasglu'r Cymoedd, ymddengys fod cael mynediad at rai ohonynt yn fwy o bryder na'r profiad o'r gwasanaeth ei hun. Yn arbennig, roedd y gwasanaeth a geir wrth ddefnyddio'r tri phrif wasanaeth iechyd (meddygon teulu, ysbytai, ambiwlansys) yn ffafriol ar y cyfan ond roedd cael mynediad at y gwasanaethau hyn yn y lle cyntaf yn denu mwy o feirniadaeth, yn enwedig cael apwyntiad ar amser cyfleus mewn meddygfa deulu ac un o fewn ffrâm amser resymol mewn ysbyty. Y rhai a oedd yn byw yn ardal Bwrdd Iechyd Cwm Taf a nododd yr anfodlonrwydd mwyaf ar amseroedd apwyntiadau meddygon teulu, ac ar gyfer apwyntiadau mewn ysbytai ar y llaw arall oedran oedd y ffactor mwyaf gwahaniaethol, gydag ymatebwyr iau (16-44) yn fwy tebygol o nodi anfodlonrwydd.

⁶ [Mae'r Economi Sylfaenol](#) yn enw ar gyfer y gweithgareddau busnes hynny yr ydym yn eu defnyddio bob dydd. Mae gwasanaethau gofal ac iechyd, bwyd, tai, ynni, adeiladu, twristiaeth a manwerthwyr ar y stryd fawr i gyd yn enghreifftiau o'r Economi Sylfaenol.

5.6 I raddau llai, roedd gallu siarad gyda rhywun am anghenion o ran tai cymdeithasol neu ofal cymdeithasol yn cael ei ystyried yn broblemus hefyd i leiafrif sylweddol o'r rhai ac arnynt angen hyn.

5.7 Ar y cyfan mae trigolion Tasglu'r Cymoedd yn hapus yn gyffredinol gyda'r ardal y maent yn byw ynddi – dywedodd 83% eu bod yn fodlon ar y cyfan ac mae ar 73% eisiau aros yn yr ardal y maent ynddi yn hytrach na symud allan. Fodd bynnag, roedd trigolion iau yn fwy tebygol na'r cyfartaledd i ddymuno symud allan ac roedd rhagolygon swyddi'n un o'r prif ysgogiadau ar gyfer hyn.

5.8 Mae ymatebion i nifer o ddangosyddion llesiant yn datgelu patrymau ymateb yn ardal Tasglu'r Cymoedd a geir mewn astudiaethau ymchwil eraill – sef bod pobl ganol oed a'r rhai yn yr ardaloedd mwyaf amddifadus yn tueddu i beidio â gwneud cystal ar y mesurau hunangofnodedig hyn^{7 8}.

5.9 Ceir dau ymarfer ymchwil pellach a fyddai'n adeiladu ar y ddealltwriaeth a gafwyd o'r Arolwg Dinasyddion ac yn ychwanegu gwerth o ran rhoi arweiniad i waith y tasglu ac asesu ei effaith yn ein tyb ni, sef:

- Cymharu canfyddiadau yn ardal Tasglu'r Cymoedd ar y tair thema allweddol â'r darlun cenedlaethol – gallai hyn fod naill ai ar ffurf arolwg cenedlaethol pwrpasol a / neu ddefnyddio gwybodaeth o Arolwg Cenedlaethol Cymru neu'r Arolwg Sgiliau a Chyflogaeth.
- Ailadrodd yr Arolwg Dinasyddion tuag at ddiwedd 2021 / yn gynnar yn 2022, i helpu i fesur effaith y Cynllun Cyflawni cyfredol (2019-2021) ar fywydau'r rhai sy'n byw ac yn gweithio yn ardal Tasglu'r Cymoedd.

⁷ Blanchflower D.G., Oswald A.J. (2019) [Do Humans Suffer a Psychological Low in Midlife? Two Approaches \(With and Without Controls\) in Seven Data Sets](#). In: Rojas M. (eds) The Economics of Happiness

⁸ Health Survey for England 2016 [Well-being and mental health](#)

Awduron yr Adroddiad:

Chris Timmins, Beaufort Research
Yr Athro Nick Clifton, Prifysgol Fetropolitan Caerdydd

Adroddiad Ymchwil Llawn: Timmins, C. and Clifton, N. Caerdydd: Llywodraeth Cymru, Rhif adroddiad GSR 18/2020

Ar gael yn: <https://llyw.cymru/arolwg-dinasyddion-tasglur-cymoedd>

Safbwyntiau'r ymchwilydd yw'r rhai a fynegir yn yr adroddiad hwn ac nid rhai Llywodraeth Cymru o anghenraid

I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch â:

Launa Anderson
Llywodraeth Cymru
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ
E-bost: ymchwilcyfiawndercymdeithasol@llyw.cymru

OGL © Hawlfraint y Goron ISBN Digidol 978-1-80038-175-9